

Könyvbemutató

Művészek és pszichopatológia

Mottó:

„Nem elég, ha ismerjük egy művész munkáit. Azt is tudni kell, mikor csinálta, miért, hogyan, milyen körülmények között. Egyszer majd biztosan kialakul egy új tudomány, talán „embertudománynak” fogják hívni, amely arra törekszik, hogy az alkotó emberen keresztül mélyebben behatoljon az emberbe.”

Pablo Picasso

Az Országos Pszichiátriai és Addiktológia Intézetben tartott könyvbemutató résztvevői egy igazi könyvcsemegével ismerkedhettek meg. A szerző *Németh Attila*, aki „civilben” az Országos Pszichiátriai és Addiktológiai Intézet főigazgatója sajátos formát választott, hogy érthetőbbé tegye és megkedveltesse a pszichiátriai gondolkodásmódot a laikus olvasóközönséggel. Gondolt egy nagyot és merészet, és úgy döntött, hogy megpróbálja elosztatni a pszichiátriát körüllegő misztikus ködöt, és nemcsak a szakmát, a laikusokat is megszólítja.

Ahogy az OPAI tanácsstermében rendezett könyvbemutatón elmondta, *némi töprengés után elsősorban azoknak ajánlja írását, akiknek előítéleteik vannak a pszichiátriával szemben, akik nem szeretik a pszichés belemagyarázásokat. Zseniális művészek életrajzát, kortársaik véleményét tanulmányozva 21 fejezeten – és persze 21 alkotó sorsán keresztül- mutatja be, hogyan gondolkodik, hogyan diagnosztizál egy pszichiáter. A könyvben szerepel többek között Csáth Géza, Frida Kahlo, József Attila, Michael Jackson, Salvador Dali, és Vincent Van Gogh is.*

A könyvbemutatóon ott volt a Medicina Könyvkiadó igazgatója *Farkasvölgyi Borbála*, a kötetet pedig - sokak örömeire- *Janka Zoltán* professzor méltatta.

„A kiemelkedő kreativitás gyakorta együtt jár lelki kiegyensúlyozatlansággal, vagy akár pszichiátriai betegség kategóriájába sorolható tünetekkel. Többen a kivételes alkotóerő és az elmezavar közös gyökereit vetik fel, miként a költő John Dryden – „Lángész és örület biz' közeli/S szál ösvény, mi kapcsukat szétszeli”- vagy a legújabb genetikai kutatások is.

Németh Attila legújabb könyve erről a kapcsolódásról szól. A könyv maga a kreatív megközelítés, hiszen a szerteágazó, bonyolult, szövevényes és deviáns viselkedésmintázatok között próbál igényesen, nagy kulturális kitekintéssel és érzékenységgel, széles szakmai ismerettel, de ugyanakkor fegyelemmel rendet teremteni és a dokumentumok alapján feltárt pszichés tüneteket valamilyen betegségkategóriához sorolni.

A könyvben az alkotóművészek foglalkozásaira is tekintettel bőséges képzőművészeti és irodalmi illusztrációk találhatóak. Minden érdeklődő számára ajánlható egyrészt amiatt, hogy az Olvasó ráérezzen azon érzékeny adottságokra, amelyek segítségével a jellemzett művészek a világ ingereire reagáltak az emóciók, percepciók, intellektuális, magatartási és energiafunkciók széles repertoárjának mozgósításával. Másrészt, hogy az Olvasó számára nyilvánvaló legyen, hogy hatalmas életművek sokszor csak egyéni szenvedések árán jöhetnek létre, s a lelki kín kitermeli – mint a sebzett kagyló – az igaz gyöngyszemeket. A könyv így azt célt is szolgálhatja, hogy a társadalmat érzékenyítse és megértőbbé tegye azon pszichiátriai betegek iránt, akik esetleg ilyen kiemelkedő kreativitásra és kulturális értékteremtésre nem képesek. „

Németh Attila elmondta, hogy hiteles forrásnak tekinti az önéletrajzokat, a korabeli levelezéseket, a rendelkezésre álló orvosi dokumentumokat és figyelembe veszi a kortársak leírását, véleményét is. A rendelkezésre álló adatok alapján a könyvben szereplő művészek esetében megállapítható a pszichiátriai zavar, és ennek kihatása a művész életvezetésére és bizonyos mértékig alkotásaira is. A pszichiáter szerző véleménye szerint az alkotás soha nem választható el élesen az alkotó személyiségétől és az esetleg fennálló pszichopatológiájától.

Nézetének alátámasztására idézte Jaspers, német filozófus és pszichiáter professzor közel száz éve megfogalmazott álláspontját: *„Az igazgyöngyöt mindig a gyöngykagylónak egy betegsége hozza létre, és a gyöngykagyló leírásához, keletkezésének ismeretéhez szükséges ennek a betegség folyamatnak a leírása is, de vajon kevésbé szép, ragyogó és értékes-e a gyöngysor egy szép női nyakon, ha ezt tudjuk róla?”*

Németh természetesen nem stigmatizálni akar, hanem pont ellenkezőleg, bizonyítani szeretné azt, hogy enyhébb-súlyosabb pszichiátriai zavar mellett is lehet jelentőset alkotni, tehát soha nem szabad leírni a pszichiátriai tünetekkel küzdő embertársainkat.

